

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De Missæ celebratione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT II:

De Missæ celebratione.

15. **Q**uoties tenetur Sacerdos in anno Missa celebrationi operam dare? Probabile est, ter, vel quater in anno satis futurum, si nullum inde scandalum, vel damnum ipsius spirituale sequatur. Porro quotidiana celebratio in præcepto non est, sed in consilio; & aliquando nedum absque peccato sed etiam cum merito potest intermitteri.

16. Num præceptum Ecclesiasticum, ut in aliquibus Ecclesiis quotidie celebretur? Est quidem in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præceptum ut quotidie celebretur, dempta feria sexta Parasceues; feria autem quinta in Cœna Domini vna tantum Missa publicè à primario Sacerdote solet celebrari: priuatim autem etiam possunt aliæ dici, & publicæ matutino tempore, vbi talis vigeret consuetudo: Sabbato verò sancto vna tantum publicè celebranda est: priuatim ab hora Paschalis officij etiam aliæ scandalo excluso.

17. Quoties in die sacrificare licet? Semel ordinario iure si diem Natalis dominici excipias, vel si vnus idemque Sacerdos plures Parochias haberet, & coadiutorem commodè sortiri posset.

18. Quòdnam sacrificandi tempus? Ab aurora ad meridiem vsque moraliter accepta, & satis est si vel finis Missæ in auroram cadat, vel initium in meridiem.

19. Quòdnam ad Missam locus requiritur? Sacer esse debet, ut Ecclesia, vel oratorium benedictum. Quid si violaretur? Ante purificationem celebrandum non est. Hic profectò locus communis dicitur. Proprius est Altare, hoc est altaris mensa lapidea, & consecrata. Sine altari huiusmodi siue fixo, siue portatili non potest sine peccato celebrari.

20. Quanam in Altari Ecclesiastico præcepto esse debent? Quinque, duplex mappa, vel vna plicata, corporale ab Episcopo consecratum, lumen ardens ex cera, Missale, & Crucis imago. Vasa autem ad id necessaria, Calix & patena ex auro, vel argento, vel stanno, & ab Episcopo consecrata.

21. An necessarid opus officium diuinum precedere Missæ Sacrificium? Minimè; imò si aliqua de causa omittatur, etiam si mediocris sit, nullum peccatum est; si nulla adsit causa, veniale.

22. Quid

Conyentibus
alibus

22. *Quid de sacris vestibus?* Vfus earum congruentissimus, & Ecclesiastico præcepto necessarius est. Benedictæ esse debent, & absque iis sacrificare non licet: si tamen absque vna vel altera ex minoribus Sacrificium offerretur, secluso contemptu, aut scandalo, mortale non esset. *Potest ne nudis pedibus, aut cooperto capite sacrificari?* Nisi grauis infirmitas, aut Episcopo absente necessitas excusaret, non licet. Quod si ad id agendum diuturna necessitas adigat, Episcopi dispensatio requirenda.

23. *Quinam in Sybis ritus seruandus?* Vt in Missali præscribitur. Vnius tamen diei Missa priuatim potest immutari, præsertim ex causa cum altera alterius diei, nisi peculiaris obligatio adesset vel ex stipendio, vel institutione. Preces ex deuotione addendæ non sunt nec publicè, nec priuatim.

24. *Quidnam de actionibus?* Peccatum esset suo genere mortale, si vel nouus adderetur ritus, vel antiquus omitteretur, nisi materiæ leuitas, aut ignorantia excusaret.

25. *Quisnam modis ministri obligari possunt ad celebrandum?* Primò ratione beneficij, in quo eius institutio attendenda erit, & obseruanda, vt si capella aliqua sit: si verò curatum non est obligatio singulis diebus offerendi Missam pro suis ouibus: sed aliquoties, vt Dominicis diebus, nisi consuetudo, aut declaratio Episcopi aliter docuerit. Secundò ratione stipendij accepti, & ex contractu oritur sacrificandi obligatio: iustum autem esse censetur siue quod Capellæ eam ob causam relictum est, si ex ea consurgat obligatio: siue quod à Superiore taxatum est, siue quod consuetudine introductum. Non est autem eius æqualitas, & iustitia mensuranda ex congrua sustentatione Sacerdotis pro iis diebus, quibus datur, cum aliæ supersunt actiones faciendæ, pro quibus etiam stipendium aliquod lucrari potest, & actio sacrificandi non exigat integrum diem. Pro vna Missa non potest exigi nisi vnum adæquatum stipendium, illudque ab omnibus sumi potest, siue pauperes sint, siue diuites, siue absque beneficio, siue cum illo, modò obligationibus ex eo nihil detrahatur. Neque Parochi à recipiendis huiusmodi stipendiis excluduntur, cum possint iis diebus, quibus pro suis ouibus sacrificare non tenentur, offerre sacrificia pro aliis. *Num Sacerdos pauper duplicata stipendia ob paupertatem referre potest?* Nisi esset extrema, aut singula stipendia iusta non essent, haud potest referre duplicata.

26. Num necessarius Minister adiuuans in priuatis Missis? Ecclesiastico præcepto necessarius est, isque vir, fœmina minimè, nisi fortè è remoto loco respondeat, vt monialis in choro. Porro in necessitate etiam sine ministro sacrificari potest.

C A P V T III.

De Missa audienda obligatione.

27. **Q**uanam fidelibus Missa audienda obligatio? Ecclesiastico præcepto festis diebus fideles omnes sacro audiendo tenentur. Quod quidem voluntariè absque legitima causa excusante omittere etiam semel, mortale crimen est.

28. Num totum sacrum audiendum? Ita planè, & si notabilis pars non audiatur, v. g. maior parte quarta, videlicet ab introitu vsque ad Euangelium exclusiue, præcepto non satisfacis.

29. Quid si notabilis pars omissa sit? Si inuoluntariè omittitur, suppleatur per aliam; si voluntariè animo non audiendi aliam, vltra mortalem culpam, manet obligatio præceptum implendi, si nondum tempus sit elapsum. Impletur ne auditione partis alterius Missa? Ita planè, etsi consultius esset vnius integram audire.

30. Impletur ne præceptum per quamcunque Missam? Ita planè etsi votiua esset, vel defunctorum, etiam si ritu Græco, vel Syriaco celebretur.

31. Quanam presentia, aut attentio requiritur? Requiritur quidem corporalis presentia moraliter sumpta, vt nimirum percipere possis, quid agatur: intentio autem virtualis saltem audiendi: nec obest alia praua intentio vt aspiendi libidinosè fœminas priori coniuncta, dummodo requisita adsit attentio vel ad res sacras, vel ad ea, quæ dictis aut factis significantur, vel ad diuina. Si inuoluntariè aliquando distrahor? Remanet virtualis attentio cum qua assistere cœpisti.

32. Possunt ne in Missa Psalmi, vel alia preces, etiam ex obligatione recitari, & impleri pœnitentia in Confessione habita? Possunt; quia cuncta eidem fini adiiciuntur, modò debita sacris actionibus Missæ non desit attentio.